

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ר ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זצ"ל

עלון מס' 617

משכיל לדוד

פרשת שלח

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

דרכי העבודה של היצר הרע

"שלוח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען". (במדבר י"ג ב')

הפרשה עוסקת בעיקר בקדושת כוח הדיבור של האדם. בפרשה רואים כיצד המרגלים הוציאו דיבה על הארץ ובאיזה עונש חמור נענשו, וכל אדם ידון קל וחומר בעצמו - ומה הארץ שהיא דומם ולא הרגישה בעלבונה ולא נפגעה, כך קל וחומר לאדם שהוא חי ומרגיש בעלבוננו ומקפיד, שלא ידבר עליו לשון הרע וירא ויפחד מהעונש שעלול להגיע לו.

ובאמת ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ואינה דומה לשאר ארצות העולם, וכידוע שלמעלת הארץ ושבחה אין ערוך הן ברוחניות והן בגשמיות. חז"ל מבארים במדרשים באריכות את מעלת הארץ והיאך התקיים בה "ארץ זבת חלב ודבש". וברוחניותה אמרין "אונירא דארץ ישראל מחכימא" - דהיינו האוויר של ארץ ישראל מחכים את האדם, ואדם שלומד כאן תורה יותר חכם ונבון מאשר בארצות ניכר, ואף שאין לאויר גבול ולעינינו נראה אותו דבר, כך הם פני הדברים. וארץ ישראל היא היחידה שנקראת "ארץ" ושאר ארצות נקראות בשמן כגון: מרוקו, פולין, ואין מכנין אותן בכינוי ארץ לדוגמא, "ארץ מרוקו". וזה בא לומר שזו הארץ העיקרית. ובמרוקו היינו קוראים לארץ ישראל "ארץ" סתם. או "ארץ הקודש". ואף בלע"ז קוראים לה כן. וזו הסיבה שעני כל העולם נשואות דווקא אל ארץ ישראל, וכל האומות רוצים אחיזה בה. כי קדושת הארץ היא זו שמושכת אותם אליה וכולם רוצים לינוק ממקור הקדושה - ארץ הקודש. ובפרשה מתואר כיצד המרגלים הלכו לתור את הארץ. וכתוב "וילכו ויבאו אל משה" (שם י"ג כ"ו) וביאר רש"י להקיש הליכתן לביאתן. מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה, עד כאן. וקשה דהרי כתיב בהו (במדבר י"ג ג') "כלם אנשים". וכתב רש"י באותה שעה כשרים היו, ואם כן אין כאן עצה רעה.

והנראה בעיני כי יסוד גדול הוא בעבודת ה'. שאם אדם מזלזל במצווה אחת, סופו לזלזל בכל התורה כולה, ובסופו של דבר לכפור חלילה בה'. וכדאמרו רבותינו ז"ל (שבת קה:); "כך אומנותו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ומחר עשה כך, עד שאומר לו לך עבוד עבודה זרה". וכענין זה כתב רבינו יונה בשערי תשובה על המשנה בפרקי אבות (פרק ב' משנה א'); "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה", ומונה שם מספר טעמים, ואחד מהם הוא שאדם שזלזל במצוה אף קלה שבקלות, הריהו מורד במלך שציווה עליה ופורק עול אדוניו מעליו, ולכן ידרדד ממרידה קלה עד שימרוד לחלוטין במלכו של עולם.

ולענייננו, המרגלים ידעו וראו את מעלת ארץ ישראל, אולם מרדו בה ובמצוות התלויות בארץ הקודש ולכן לאחר שמרדו במצוות הללו - באו וכפרו בכל התורה. וזה

מה שכתוב (במדבר י"ד לא) "והיא לא תצלח", "והיא" עולה בגימטריא עשרים ושתיים, שכפרו בכ"ב אותיות התורה הקדושה. ולבסוף הגיעו לידי כך שמרדו וכפרו באדון הכל ואמרו "כי חזק הוא ממנו" - מהקב"ה חלילה. ולכן נגזר עליהם לשהות ארבעים שנה במדבר, כנגד שתרו את הארץ ארבעים יום, שהרי זלזלו בתורה שניתנה בארבעים יום בהר סיני וכפרו בה, לכן נגזר עליהם ארבעים שנה לשהות במדבר יום לשנה.

סיפר לי אדם ששהה במיאמי והלך בשבת לבית הכנסת, ופגש שם שליח מארץ ישראל. פנה הרב המקומי לאותו שליח, וביקש ממנו לחזק את הציבור בענייני טהרת המשפחה. והחל אותו השליח לדרוש בחומרת עון הנדה שהוא נכרת וזרעו נכרת, ועוד דברים חמורים עד שבתוך כדי דיבורו, מספר האישי, "לא יכולתי לסבול את הדברים, קמתי וצעקתי לעברו היכן כתוב מה שאתה אומר בתורה והדברים אינם נכונים, ועד כה חשבתי לתרום לך ולישיבה שלך אולם עכשיו לא אתרום מאומה..."

הרב שנבהל מתגובתו השיב שבכלל הוא לא חשב לפגוע בו וכל דבריו הם כפי מה שכתוב בתורה. אך אם הוא נפגע מדבריו, אדרבה שיחזור בתשובה. ואז "יצאתי משם", המשיך האישי לספר, "וכעבור זמן מה נפטרה אשתי באורח פתאומי, ומאז תוך ששה חודשים נפטרו כל חמשת בני כל אחד במיתה משונה - אחד בטביעה אחר בתאונת דרכים ואחר במחלה וכו' וכך נותרתי ערירי, ה' ירחם. וכך הבנתי כי מה שאמר אז הרב במיאמי, צדקו דבריו, ולא יפול דבר מדברי התורה, כיון משה אמת ותורתו אמת". הנה ראינו אדם שזלזל במצווה אחת בלבד והחשיב לו הקב"ה זאת כאילו זלזל בתורה כולה וכפר בדברי החכמים שאמרו את ההלכות האלו.

ומכאן אתה דן לכל אדם שיהרע בעצמו, שחש ושלומו לא לזלזל בשום מצווה ממצוות התורה, שמלבד עצם החטא בזלזול במצווה זו - אף גורם לו לחטוא בזה שמדרדר מטה מטה, ויגיע בסוף לדיוטא התחתונה וכפפור בכל התורה חלילה וחס.

ובפרט בבני תורה יצר הרע מתקנא בהם ביותר, וחפץ להכשילם דווקא באותו איבר שהוא הכי מקודש להם ובו הם לומדים את התורה הקדושה, וזהו הפה שהוא כלי אומנותם. ואם הפה מקולקל חלילה, אזי שורה על הדיבור רוח מסאבא, כמו שכתוב בזהר הקדוש ומטמא את כל תורתו שלומד. ודוד המלך אומר (בתהילים ל"ד י"ג) "מי האישי החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה", מלמדנו דוד מלך ישראל שאדם שחפץ טוב וחיים בזה ובבא ינצור לשונו מרע. והיאך יעשה זאת על ידי ש"שפתך מדבר" - "מר-מה". פירוש אם תרומם את ה"אדם" - שאדם בגימטריא מ"ה, ואז יהא ר"ם, מ"ה - אדם. ועל ידי כך תוכל למנוע שפתך מדבר רע.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

פרשת שלח כ"ו סיון תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
19:11	19:27	19:27	
20:28	20:32	20:29	מוצאי שבת
21:14	21:16	21:16	רבינו תם

הזמנים הם לפי שעון קיץ

הילולא דצדיקא

- כז - רבי מיכל יהודה לפקוביץ
- כז - רבי חנניא בן תרדיון
- כח - רבי אברהם אדאדי, מטריפולי
- כט - רבי שלמה דנה, מח"ס "שלמי תודה"
- ל - רבי יום טוב ידיד הלוי
- א - יוסף הצדיק
- ב - רבי יוסף בן וואליד, מח"ס "שמו יוסף"

"ולא תתורו אהרי לבבכם ואהרי עיניכם". (במדבר טו. לט)

שמירת העיניים היא העמוד המרכזי שעליו עומדת דמותו הרוחנית של כל אחד, הכל נובע ממנה. מפיהם ומפי כתבם של גדולי התורה למדנו, כי בשמירת העין ובשמירת הפה תלויה אישיותו של האדם. ידוע שהש"ה הקדוש הבטיח לתלמידיו, כי אילו ישמרו על עיניהם ופיותיהם, יזכו להגיע למדרגות של קדושה גבוהות ונאצלות, שכן באברים אלו תלויה עיקר טהרתו וקדושתו של אדם.

בירושלים התגורר צדיק ידוע, הגאון רבי זאב צצ'יק זצ"ל, רבי ועלועל נקרא בפי מקורביו. הוא היה ידוע כאחד מבאי ביתו הקרובים של הגרי"ז זצ"ל מבריסק, ונודע ביראתו המופלגת. בהזדמנות אחת סיפר רבי ועלועל לבני משפחתו, את ששמע מפי ישיש אחד שעוד זכה להכיר את אחד מתלמידיו של מאור הגולה, בעל "קצות החושן" זצ"ל. וכך סיפר: למדתי פרק זמן אצל מורי ורבי הקדוש, בעל "קצות החושן". בסוף הזמן, כשעמדתי לחזור לביתי, נכנסתי אל הרבי כדי ליטול ממנו ברכת פרידה. נכנסתי אל הקודש פנימה ואמרתי לרבי כי באתי להיפרד טרם אחזור הביתה.

הרבי התבונן בי ולא אמר מאומה. לפתע תפס את ידי, לפת אותה בחזקה בידו והחל לחזור בנעימות על דבריו של החכם מכל אדם: "שמח בחור בילדותך ויטיב לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך".

כאן נח מעט הרבי, פניו האדימו וכמו זעקה נפלטה מפיו. כשהוא מנענע את ידי בחזקה, ידי נתונה בידו, המשיך והטעים בסילודין את המשכו של הפסוק: זדע, שוב חזר זעק כשכולו לפידים ומראהו נורא: כי... על... כל.. אלה... יביאך... האלהים... במשפט....

זאת היתה פרידתו של בעל "קצות החושן" מתלמידיו. לא שיחה מוסרית ולא הברקה שנונה. לא ב"חושן משפט", הראה את ידו הגדולה, ולא בתורת היראה והמוסר, רק פסוק אחד. פסוק 'פשוט' מספר קהלת. ללא רש"י וללא מדרש...

שנים חלפו מאז יום זה, סיפר התלמיד, ועדיין מקנן בליבי הפחד והמורא מלעבור על נדנדוד קל של עבירה, רחמנא לצלן. באזני עדיין מהדהדת בת קולו של הרבי. ואת זאת צריך כל אחד לזכור כאשר הוא יוצא לרחוב. לזכור כי לכל עבירה יש מחיר ותשלום.

דברים דומים נשמעו גם מפי גאון המוסר מרן רבי אליהו לאפיאן זצ"ל. בהזדמנות אחת התבטא, כי בחורים צעירים יכולים להגיע במשך זמן קצר, אם רק יצו בכך, לדרגות נשגבות וגבוהות, עליהם להרגיל את עצמם, אמר, בשלש שמירות: בשמירת העיניים,

בשמירת הלשון ובשמירת המחשבה. "אכן", הוסיף, "כל ההתחלות קשות, אך עליהם לדעת כי ההרגל לכל דבר הוא שלטון".

רמז לכך נתן סניגורם של ישראל, רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל. רבי לוי יצחק דרש כחומר את האותיות הסמוכות סמ"ך, עי"ן, פ"א וצד"י. וכך אמר: האות סמ"ך סגורה היטב מכל צדדיה, שלא כשאר אותיות האל"ף ב"ת, מלבד זאת, הרי שאות זו היא תחילתה של המילה "סגירה". וזהו שרמזו לנו: 'סגור' 'עיניך' וסגור את 'פיך', שלא לראות את שאין לראות ושלא לדבר את שאסור לדבר, ואז תזכה להיות 'צדיק'...

בירושלים היו מרבים לספר על כוחו של רבי זונדל סלנט, להכיר על כלי שנקנה מן הנכרים, אם נטבל או לא. כאשר נשאל על טיבה של ראייה זו, ענה בפשטות, כי כל מי שזנהר מראיה אסורה, יכול להשיג זאת בקלות.

רבי אהרן ראטה, בעל "שומר אמונים", אמר: כשאדם הולך ברחוב ומזדמנת לו הסתכלות אסורה, והוא מתגבר על יצרו ועוצם את עיניו מראות ברע, ואינו מסתכל, אותו זמן היא שעת רצון בשמים, וכל מה שהאדם ההוא יתפלל אז ויבקש מאת ה' יתברך, סגולה שתפילתו תתקבל ברצון.

עליך לקפוץ מן החלון

עלינו לדעת בברור, גם אם לא ניתן למנוע את הנזק בשלימות, עלינו למנוע אותו גם חלקית. כמו למשל ללכת בדרך הטובה והצנועה יותר, כאשר אכן איכא "דרכא אחרנא".

הגמרא במסכת בבא בתרא (דף נז:): דורשת על הפסוק "ועוצם עיניו מראות ברע", כי אם יש לו לאדם דרך אחרת, נקיה יותר, והוא הולך בזו הנקיה פחות, אף שעוצם את עיניו נקרא רשע. מפני שלא היה לו להתקרב אלא להתרחק מן העבירה, דקיימא לן הרחק מן הכיעור.

אפשרויות ה"דרכא אחרנא" רבות הן. כאשר מחכה אדם לאוטובוס, והנה מגיע אוטובוס מלא, והוא יודע שבעוד רגע ושניים יגיע אוטובוס נוסף, יש לראות זאת כ"דרכא אחרנא", שהרי ברור כי אף אחד אינו מקפיד על הרגע הנוסף.

פעם שאל כ"ק האדמו"ר מוויניץ זצ"ל, (שנסתלק מעמנו בשנה זו) את אחד הבחורים בישיבה בתל אביב, האם הוא נוסע לעיתים באוטובוסים (שהיו באותם ימים קטנים יותר וצפופים יותר). כשהלה השיב בחיוב, שאל אותו האדמו"ר: "ואם נעשה צפוף ודחוס?" התחייך הבחור ושאל במבוכה; "וכי מה אפשר לעשות?"

"מה פירוש מה אפשר לעשות? אם רואה אתה שנהיה צפוף, עליך לקפוץ מן החלון החוצה!" כך השיב האדמו"ר נחרצות.

בספר היובל "ויזניץ", מעירים העורכים, שהאדמו"ר עצמו לא נסע בשום אופן באוטובוס באותם ימים, אף שהישיבה היתה במרחק מה מביתו, וכסף למוניות לא היה לו. על כן הלך לבדו או בלווי בחור, כאשר עיניו עצומות והוא בחינת "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

הופיע הספר שרבים ציפו לו!

"אנשי אמונה"

והוא סיפור תולדותיהם, חייהם ופועלם של צדיקי משפחת מינצו זיע"א

ניתן להשיג במשרדי המכון בטל: 02:6433605
הפצה ראשית: משיח נידם - 02:5400902

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

שלל איסורים

המדבר לשון הרע בבית הכנסת עובר על מצות 'ומקדשי תיראו', שזו מצוה לירא ממי ששיכן שמו בבית הזה, ואף בתי כנסת ובתי מדרש בכלל זה. המספר לשון הרע על זקן, אפילו עם הארץ, או על תלמיד חכם אפילו הוא צעיר, עובר על מצות 'והדרת פני זקן', שזו מצוה לכבדו ולהדרו. ואם מדבר על זקן תלמיד חכם, עובר על איסור זה פעמיים. המספר לשון הרע על כהן עובר על מצות עשה של 'וקדשתו', שזהו ציווי לכבד את הכהנים.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגד"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

על כלב בן יפונה
נאמר בפרשתינו
"עקב היתה רוח
אחרת עמו". וכותב
רש"י - שתי רוחות.
אחת בפה ואחת בלב,
למרגלים אמר אני עמכם
בעצה ובליבו היה לומר האמת,
ועל ידי כן היה בו כח להשתיקם. כמו שנאמר (שם י"ג ל')
"ויהי כלב את העם אל משה" ומבאר רש"י; השתיק את
כולם, "אל משה" לשמוע מה שידבר במשה. צווח ואמר
וכי זאת בלבד עשה לנו בן עמרם! והשומע היה סבור
שבא לדבר בגנותו, ומתוך שהיה בליבם על משה בשביל
דברי המרגלים - שתקו כולם לשמוע גנותו, אמר והלא
קרע לנו את הים והוריד לנו את המן והגזי לנו את השליו,
עד כאן לשונו.

מניין לקח לו כלב את אומץ הרוח והתושייה, לעמוד איתן
נגד אתם מרגלים סוררים ולהוכיח את העם בתוכחות
מוסר? התשובה היא, מפני שכח הרצון של כלב לדבוק
באמת היה חזק. הוא רצה בכל מאודו ונפשו לומר לבני

העוצמה האדירה של כח הרצון

ישראל אך ורק את האמת, והייתה בליבו שאיפה חזקה
לגלות להם את הטוב והיפה שבארץ ישראל. לכן בתחילה
הראה למרגלים שכביכול רוחו נושבת לכיוונם וכי גם הוא
כמותם באותה דעה להוציא גנות על הארץ הקדושה ולזלזל
בה, אולם לפתע בין רגע הפך כלב את עורו, שינה את הלך
רוחו וגילה להם את האמת שבקרבו, ובא בדברי קנטור
למרגלים והוכיח לעם עד כמה טובה הארץ ומשובחת.

זוהי מעלתו של מי שיש בו שאיפות ורצונות להגיע לפסגת
השלמות ולמעלות רוחניות, והוא יגן בחירוף נפש על
האמת, ולא יחת מפני איש ויעמוד חוצץ נגד בעלי השקר
והכזב, לפי שכל משאת נפשו היא להגיע אל השלמות
האמיתית והרצויה.

וחשבתי להוסיף כי "רוח אחרת" עולה ראשי תיבות וסופי
תיבות עם הכולל "חברת". כלומר שכלב היה הולך בחברת
המרגלים השואפים לגדולה, אולם הוא עצמו התקשר
בביטול מוחלט רק לשוכני עפר שבחברו. ולכן כשהשקיט
את בני ישראל (כנאמר בפסוק שם) חשבו כולם שהוא
חפץ לדבר נגד משה, אך כשכולם שתקו - גילה להם דעתו
האמיתית שהוא קשור ומחובר בנפשו לחברת האבות
הקדושים.

מן המעין

שיביט האדם אחריתו
ויסתכל לארץ - ולכן
ציוה הכתוב "על כנפי
בגדיהם", לפי שהכנף
למטה מן הבגדים.
וארבע כנפות - כנגד
ארבע רוחות, שלא יוכל
להסתתר מיום הדין
באחד מארבע פינות.

"פתיל" - זה יצר הרע שהוא
פתלתול ועיקש ומסית האדם.

"תכלת" - שיבין ויכיר תכליתו. שמונה חוטי - כנגד שמונה עשרות
חיי האדם, "ואם בגבורות שמונים שנה". חמשה קשרים - כנגד
חמשה חושים: ראייה, שמיעה, טעם, ריח, מישוש אשר נפסדין
כולם בתכליתם מן העולם.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויאמר ה' אל משה לאמר" (טו. לה)

טעם שינוי פרשה זו שאמר 'ויאמר', מה שאין כן בכל התורה,
שבכולן הוא אומר 'וידבר'.

יתבאר על פי מאמרם ז"ל בתנא דבי אליהו, שאמרו כשראה משה
מעשה המקושש, אמר לפני ה'; בימי החול לובשין ישראל תפילין
וזוכרין המצוות, ביום השבת במה יזכרו? והשיב הקדוש ברוך הוא;
הריני נותן להם מצות ציצית שבה יזכרו וכו', עד כאן.

לזה אמר 'ויאמר', פירוש אמירה המסעדת את הלב במבוקש.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג. טז)

היות שיהושע היה משבט אפרים, זרעו של יוסף אשר חטא
ב"ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם", לפיכך מבאר רבי
יוסף חבר, נתיירא משה שמא עלול הוא יותר לחטא לשון הרע,
אשר על כן ברכו והתפלל עליו באופן מיוחד; "י-ה יושיעך מעצת
מרגלים".

"וימנצאו איש מקושש עֲצִים ביום השֶׁבֶת" (טו. לב)

בתנא דבי אליהו מסופר, שלאחר חטא המקושש, שאל הקב"ה
את משה רבינו: מפני מה חילל זה את השבת? אמר משה לפניו:
איני יודע! אמר לו הקב"ה: אני אומר לך, בכל ששת ימי החול יש
לו לישראל תפילין בראשו ובזרועו ורואה אותם וחוזר ממעשיו,
אבל עכשיו ביום השבת אין לו תפילין, לפיכך חילל. באותה שעה
אמר הקב"ה למשה: צא וברור להם מצוה אחת שיהיו נוהגים בה
בשבתות ובימים טובים - זו מצות ציצית.

והקשה האדמו"ר רבי אריה לייב מגור:

הלא מצות שבת עצמה היא "אות" בין הקב"ה לישראל, בדיוק
כמו התפילין, ולמה אפוא הוא חטא?

הוא מותיב והוא מפרק:

מפני שמצוה התלויה במעשה גשמי, מעשה בפועל, מעוררת
יותר את האדם. אולם קדושת שבת מאליה היא באה...

"ותתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת" (טו. לה)

בספר המלואים מביא רבי יוסף האיזובי, רמזים אלו משמו של
רבי שלמה ן' אדרת:

דע שענין ציצית הוא הבטה, מלשון "מציץ מן החרכים", דהיינו

בבית צנוע ברחוב
וילקומירר 4
בבני ברק, זרחה
אורה של תורה
במשך למעלה
מיובל שנים. יובל
שנים של הרבצת
תורה ויראה,
בבית ששימש לתל
תלפיות, שבמרכזו
ניצב שולחן שעליו נערמו
פרשיות ציבוריות ונושאים
פרטיים, ולכולם נשלחה יד מלטפת, במאור פנים רחומים,
באהבת חנים שופעת מלב טהור וזך.

רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל, יליד ולוז'ין שם ספג בילדותו
אהבת תורה מופלגת.

אביו, רבי משה דוד ישיש מופלג ודל אמצעים, שכר לו מלמדים
פרטיים שילמדו את בנו תורה מעבר למכסת לימודיו בתלמוד
תורה המקומי. בגיל שתים עשרה נסע ללמוד בישיבה הקטנה
בלידא. את בר המצווה חגג עם חבריו בישיבה, בלי הוריו שהיו
בוולוז'ין. כעבור זמן נסע לוילנה ללמוד בישיבת 'רמיילס'
אצל ראש הישיבה הרב שלמה היימן זצ"ל.

בשיחה אישית עם חבר תלמידיו, התרפק הרב על ימי בחרותו,
על תקופה זוהרת של 'בן הישיבה' המוסר כל עצמיותו
ושקידתו עד שהוא חי ממש בעולם רוחני, ושוכח במעט מכל
הויות העולם, כשהוא צמא רק לעלייה וגדלות. וכמה גדול הוא
האושר למי שזוכה להיות בין אלה המאושרים בחיים.

כשנסעתי לקראת חג הפסח מהישיבה הביתה - סיפר - הייתי
נוסע בעגלה, הכבישים של אז היו עשויים מאבנים בולטים,
גלגלי העגלה היו משל ברזל, והנסיעה התארכה שעות
ארוכות, כשהגעתי הביתה היו צריכים לפוש כמה ימים רק
מטלטולי הדרך מנסיעה שכזו.

"בתקופה אחת כשלא היו בישיבה קוביות סוכר לתה, באו אל
ראש הישיבה הגר"ש היימן זצ"ל, וביקשו שלפחות יתנו סוכר.
ואמר להם "אז תשתו את הכוס תה עם תשובות רבי עקיבא
איגר"! והוא אמר זאת באמת ובכל הרצינות, כי התורה היתה
שירת חייו ובפרט היה להוט אחר דברי הגרע"א".

"הסיבה שבאמת הצליחו לחיות בכזו דחקות, ומכל מקום
להיות מלא בשמחת החיים ללמוד במנוחת הנפש, אין זאת
אלא מפני שחשבו יותר על תכלית האדם, על החיים הנצחיים
חיי הנשמה, ולא היו שקועים כ"כ בחומריות".

בל"ג בעומר ת"ש ארבע שנים לאחר עלייתו ארצה, נישא
לבנו של הרב אברהם יצחק גרשונוביץ, אב"ד ז'בינקה, שכהן
כראש ישיבת תפארת ציון בבני ברק. השדכן היה החזן איש,
אשר אף הובילו לחופה. לאחר נישואיו התמנה לכהן כראש
ישיבת פוניבז' לצעירים יחד עם מרן רבי אהרן לייב שטיינמן
שליט"א. בתפקיד זה כיהן במשך כשישים שנה והעמיד
אלפי תלמידים, בהם רבנים, ראשי ישיבות ותלמידי חכמים
מפורסמים.

השיעור הקבוע בהיכל הישיבה לא חרג גם בעיתות הרות
יגון. כך כשהישיבה כולה הרכינה ראש באבל כבד, בעקבות

האסון שפקד את ראש הישיבה כאשר בתו הצעירה נפטרה
בנסיבות טראגיות. לאחר ההלוויה, לעת ערב נראה רבי מיכל
יהודה עומד בהיכל הישיבה וממשיך בהנחלת התורה כאשר
היה באמנה אתו, משל לא קבר היום את בתו. היה זה מרן
החזן איש שפסק לו כי מכיון ש'רבים צריכים לו', לא יבטל
את שיעורו הקבוע.

מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, זכה לקירבה
מיוחדת ממרן ראש הישיבה זצ"ל, ובכל עת שעלה למעונו,
היה ראש הישיבה נוטל את ידו של מו"ר שליט"א בחיבה
גלויה, ואוחזה בידי הקדושות במשך שעה ארוכה. הקשר
ביניהם חרג בהרבה מסתם שאלות ותשובות או אף הדרכה
אישית. היה זה כמו קשר אישי, קשר משפחתי.

"היתה לי הזכות 'לעשות' לי את רבי מיכל יהודה לרב שיורה
לי את דרכי, סיפר מו"ר שליט"א; הייתי מתיעץ עמו על כל
נושא, על זיכוי הרבים בנושאים הנוגעים לאלפי יהודים יקרים
הקשורים עמנו וגם על נושאים אישיים 'קטנים' בדברים
יומיומיים. על הכל הוא ענה, להכל הוא התייחס והשיב
בהירות ומתוך כובד ראש אמיתי".

"רבי מיכל יהודה היה כמו משה רבינו, היתה לו אהבת ישראל
- נכנס אצלו חסיד והוא היה מקבלו בדיוק כפי שהיה מקבל
כל ליטאי, ספרדי, אדם עם - או בלי זקן. לכולם העניק את
אותו החיוך, החיוך שלא השתנה אף פעם. זה מה שהיה כה
מיוחד אצלו - כמו משה רבינו, שעליו כתוב 'והאיש משה ענו'.
לראש הישיבה לא היה חיוך לעשירים וחיוך לעניים, או חיוך
לבינוניים זה היה אותו חיוך".

מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ראה בו את מורו ורבו.
כאשר דובר על ברכת צדיקים, התבטא רבי מיכל יהודה כי
בדור הזה רבי חיים הוא שיכול להבטיח ברכות. כשסיפרו זאת
לרבי חיים על כך, הוא חיך והשיב כי זוהי ענוותנותו של רבי
מיכל יהודה. הרי ברור כי הוא זה שמסוגל לברך...

"מי שנכנס אליו היה רואה את הקדושה על פניו, אומר מו"ר
שליט"א. צריך היה לזכות לראות את אור הקדושה שלו, אני
לא איש שרואה 'אורות' אבל קשה לי להסביר, יש דברים
שאינם ניתנים להסבר".

"אורה של התורה הקדושה מיוחד במינו, האור הזה הוא מיוחד,
לא כל אדם מסוגל לראותו, רבי מיכל כל כך אהב את התורה!
הוא שאף ממנה לא רק את הטעם, הערבות והמתיקות, אלא
גם את האור שבה".

"אי אפשר להסביר ולהמחיש מהי 'מתיקות התורה' למי
שלא התנסה בזאת בעצמו. זה כמו שאדם טועם דבר מאכל
מסויים והשני מסתכל עליו ומנסה להבין את תחושת האוכל,
את הטעם שהוא חש בפיו. האחד טועם והשני מסתכל. אין לו
אפשרות להבין באמצעות אותה הסתכלות או אפילו בהכבדת
מילים על תחושת הטעם".

כך היה בשעה שרבי מיכל יהודה ערך סיום על מסכת תענית,
אז קרא את דברי הגמרא בקול רם; "עתידי הקב"ה לעשות
מחול לצדיקים לעתיד לבוא". תוך כדי קריאה הוא פרץ בבכי
ומלמל בהתרגשות "אתם לא יודעים איך זה יהיה. כמה נפלא".